

ROMÂNIA

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

București, Bd. Carol I, nr. 24; Sector 3 ;

DIRECTIA DE CALITATE, CERCETARE SI DEZVOLTARE

Nr. din 2008

N O T Ă

privind susținerea publică a proiectelor de cercetare din PLANUL SECTORIAL de

cercetare-dezvoltare pe anii 2006-2010, aprobat prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr.662/2006, contractate în anul 2006 cu M.A.D.R.

Obiectiv general 6 „Economie, organizare, management si marketing in agricultura”

În ziua de 15.12.2008, între orele 10 -14,30 a avut loc, la Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, susținerea publică a proiectelor de cercetare, din PLANUL SECTORIAL de cercetare-dezvoltare pe anii 2006-2010, Obiectivul general 6 „Economie, organizare, management și marketing în agricultura”, proiecte contractate în sistem competițional de către Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală București.

Au participat:

- D-na Mihaela LUCA Subsecretar de Stat în MADR, D-na Mariana RADU, director general adjunct al „Direcției Generale de Implementare Politici Agricole” (D.G.I.P.A.), MADR, Dl. Nicolae HRISTEA, directorul „Direcției de Calitate, Cercetare și Dezvoltare” (D.C.C.D.) din M.A.D.R., director al Planului Sectorial, Directorii de proiecte, respectiv Dl prof. Dona Ioan director proiect P.S. 6.1.1., D-na Toma Elena director proiect 6.1.2., Dl. Turek Adrian director proiect 6.1.3., Dl. Dragomir Vili director proiect 6.2.1., Doamna Berevoianu Rozi director proiect 6.2.2., D-na Lepadatu Claudia director proiect 6.2.3., D-na Didina Ioan monitor proiecte Obiectiv general 6, consilier în cadrul D.C.C.D., Dl. Dragan Stefan directorul Direcției Culturi Horticole din M.A.D.R., D-na prof. Letitia Zahiu , Dl. Mantea Stefan reprezentantul Agenției Naționale de Consultanță Agricolă (A.N.C.A.), Dl. Daniel Botanoi, director Federația Națională a Producătorilor Agricoli din România, personalul implicat în elaborarea proiectelor de la Institutul de Cercetare pentru Economia Agriculturii și Dezvoltare Rurală București și partenerii IEA, USAMV București, USAB Timisoara, reprezentanți ai direcțiilor din MADR - Direcția generală de dezvoltare rurală, Oficiul de statistică agricolă, Direcția politici de piață în sectorul culturi de câmp, Direcția politici de piață în sectorul zootehnie, Direcția de evaluare, prospectare, monitorizare, Direcția de industrie alimentară, Compartimentul RICA, Prezentarea rezultatelor de cercetare a fost făcută de către directorii de proiect iar dezbaterile pe marginea acestor rezultate au fost conduse de către directorul Planului Sectorial, domnul director Nicolae HRISTEA.

P. S. 6.1.1. “Dezvoltarea economico-socială și durabilă a comunităților rurale și consolidarea gospodăriilor familiale prin agricultură și pluriactivitate”

Activități principale ale proiectului:

1. Elaborarea unui model de dezvoltare durabilă și consolidarea gospodăriilor familiale prin agricultură și pluriactivitate
2. Diagnostic economico -social al comunităților rurale din Regiunile de Dezvoltare ale României – zonele de câmpie, deal și munte
3. Evaluarea activităților agricole și alternative din comunitățile rurale românești în vederea determinării potențialului de creștere economică al zonelor rurale (microindustrie, turism-servicii, artizanat și meșteșuguri) și selectării comunităților rurale pilot
4. Proiectarea unor strategii de dezvoltare a comunităților rurale pilot în scopul consolidării gospodăriilor familiale prin practicarea unei agriculturi durabile
5. Proiectarea unor strategii de dezvoltare a comunităților rurale pilot în scopul consolidării gospodăriilor familiale prin activități non-agricole
6. Implementarea măsurilor strategice proiectate în comunitățile rurale pilot prin intermediul grupurilor de acțiune locală
7. Evaluarea și estimarea impactului pe termen scurt și pe termen lung a măsurilor strategice propuse asupra dezvoltării economico-sociale a comunităților rurale pilot
8. Diseminare pe scară largă. Activități suport

La proiectarea unor strategii de dezvoltare a comunităților pilot în scopul consolidării gospodăriilor familiale prin practicarea unei agriculturii durabile s-au dezvoltat:

- Strategii de dezvoltare durabilă a comunităților rurale pilot Chirnogi județ Călărași, Vorona județ Botoșani, Vânători județ Neamț - Corelarea direcțiilor strategice, obiectivelor generale și programelor / măsuri (finanțare);
- Soluții pentru creșterea numărului de locuri de muncă în agricultură și a menținerii tinerilor în mediul rural pentru practicarea agriculturii – fundamentare economică – comune pilot;
- Soluții pentru creșterea numărului de locuri de muncă în agricultură și a menținerii tinerilor în mediul rural pentru practicarea agriculturii – fundamentare socială – comune pilot ;
- Soluții de dezvoltare a aptitudinilor și competențelor profesionale ale producătorilor agricoli și a altor persoane implicate în activități agricole impuse de normele și standardele din U.E.- comune pilot

P.S. 6.1.2. Studiul impactului aderării asupra producătorilor și consumatorilor

- ❖ **Recomandările privind direcțiile de analiză pentru perioada postaderare în fazele următoare:**
 - contribuția agriculturii la dezvoltarea și structurarea economiei naționale pentru punerea în evidență a necesității sporirii contribuției agriculturii la dezvoltarea și structurarea economiei naționale prin creșterea și utilizarea eficientă a PIB-ului agricol;
 - evoluția ofertei interne la produsele deficitare, în special la produsele animale pentru determinarea tendințelor prețurilor la alimente;
 - gradul de acoperire a costurilor de producție și corelarea prețurilor produselor agricole și alimentare cu prețurile de consum pentru punerea în evidență a performanțelor producătorilor agricoli și a tendințelor de consum;
 - evoluția ofertei interne și a exporturilor pentru evaluarea contribuției sectorului agroalimentar în cadrul schimburilor comerciale și a schimburilor externe;
 - evoluția dimensiunilor economice ale exploatațiilor agricole ca urmare a sprijinului acordat, a investițiilor pentru modernizare pe bază de proiecte și a consolidării legăturilor cu piața pentru determinarea implicațiilor asupra formării structurilor de exploatare viabile
 - Implicațiile în formarea sectorului exploatațiilor mijlocii și crearea filierelor cooperatiste în amonte și aval de agricultură a proceselor de comasare a terenurilor, de stimulare a pieței funciare, de asociere a producătorilor, a aprovizionării cu input-uri, a procesării și comercializării produselor;
 - evoluția stocurilor de capital și a gradului de specializare și diversificare a producției pentru evaluarea tendințelor privind restructurarea exploatațiilor comerciale și intensificarea producției;
 - evoluția valorii adăugate pentru determinarea implicațiilor schimbărilor structurale de la nivelul exploatațiilor agricole asupra filierelor pe produs, producției agricole și folosirea suprafețelor arabile;
 - Implicațiile măsurilor de sprijin în dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii în mediul rural, în special în domeniile procesării și comercializării produselor, a serviciilor rurale, a protecției mediului;
 - evoluția populației ocupate și a veniturilor în scopul evaluării tendințelor de dezvoltare a agriculturii multifuncționale și diversificarea activităților economice în zonele rurale;
 - evoluția migrării forței de muncă din zonele rurale spre zonele urbane, a migrației externe și a numărului de tineri atrași în zonele rurale prin măsurile de sprijin PAC în scopul determinării implicațiilor asupra ratei șomajului și veniturilor

P.S. 6.1.3.SOLUȚII PENTRU CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII PE FILIERĂ

FILIERA CEREALELOR SI OLEAGINOASELOR

- măsuri pentru creșterea competitivității pe filieră-

- valorificarea optimă a condițiilor naturale de sol și climă, a resurselor umane, biologice, materiale și financiare de care dispun exploatațile agricole la nivel național;
- creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor agricole și a productivității muncii, creșterea randamentelor, reducerea forței de muncă ocupate în agricultură și diminuarea chetuielilor de producție;
- stabilizarea cantitativă și calitativă a ofertei de cereale și oleaginoase prin îmbunătățirea calității inputurilor și a tehnologiilor de cultură;
- inițierea și sprijinirea constituirii formelor asociative ale producătorilor agricoli individuali în scopul aprovizionării cu inputuri, pentru executarea lucrărilor mecanice, pentru depozitarea produselor obținute și pentru valorificarea eficientă a produselor;
introducerea sistemului de management al calității și a altor standarde care vizează direct siguranța alimentară
- corelarea prețului cerealelor și oleaginoaselor cu calitatea acestora, prin stabilirea și utilizarea claselor și standardelor de calitate;
- organizarea și modernizarea structurilor de marketing pe principiile pieței concurențiale pentru valorificarea superioară a produselor agricole și creșterea eficienței de ansamblu a filierei;
- creșterea gradului de flexibilitate al producătorilor și procesatorilor procesatorilor prin adaptarea la cerințele consumatorilor, orientarea către produse specifice bucătăriei străine și către producerea de alimente ecologice și dietetice;
- promovarea cercetării științifice românești, producția agricolă nu va putea fi competitivă fără o cercetare proprie, deoarece dependența de soluții importate ne situează constant în urma competitorilor.

FILIERA LEGUMELOR SI FRUCTELOR

- măsuri pentru creșterea competitivității pe filieră-

- Etapa agricultură:
 - pentru stabilizarea suprafețelor cultivate cu legume este necesară organizarea sectorului în grupuri de producători și crearea de activități economice în amonte și aval de sectorul agricol;
 - optimizarea tehnologiilor de producție și asigurarea cu inputuri de calitate și la timp pentru practicarea unor sisteme intensive de cultură pentru obținerea de producții mari și de calitate;
 - extinderea culturilor cu legume timpurii și forțate pentru asigurarea legumelor pe tot parcursul anului;
 - organizarea producătorilor pentru a asigura obținerea unor partizi mari de legume;
organizarea economică a producătorilor în vederea eliminării intermediarilor și speculanților și pentru a face față concurenței supermarketurilor;
 - utilizarea tehnologiilor de producție moderne și eficiente în exploatațile familiale și specializarea producției de legume în exploatațile mijlocii pentru folosirea rațională a forței de muncă;

- încurajarea producerii legumelor și fructelor în sistem ecologic prin sprijinirea organizării producătorilor în vederea extinderii pieței interne și a exportului;
 - proiectarea unui sistem organizat de comercializare a legumelor și fructelor prin înființarea unităților de colectare, depozitare și vânzare;
 - modernizarea plantațiilor existente și realizarea unor plantații intensive pe baza unor proiecte de investiții finanțate din surse publice sau private;
 - utilizarea tehnologiilor moderne de producere a fructelor, modernizarea plantațiilor existente și înființarea de noi plantații;
- Etapa procesare:
- necesitatea existenței unui sistem de contractare a unor cantități mari de legume și fructe de la producători pentru asigurarea fluxului continuu al fabricilor de procesare;
 - modernizarea fabricilor de conserve de legume și fructe;
 - utilizarea unor tehnologii de procesare mai performante pentru îmbunătățirea calității produselor și pentru reducerea costurilor de producție;
 - promovarea conservelor de legume și fructe românești, tradiționale pe piața internă și externă prin participarea la târguri și expoziții naționale și internaționale;

FILIERA VINULUI

- măsuri pentru creșterea competitivității pe filieră-

- **Etapa de producere a strugurilor:**
 - restructurarea suprafețelor cultivate cu viță de vie prin defrișarea celor hibride și plantarea soiurilor nobile;
 - pentru stabilizarea suprafețelor cultivate cu viță de vie nobilă și creșterea randamentelor este necesară organizarea sectorului în grupuri de producători și crearea de activități economice în amonte și aval de sectorul agricol;
 - modernizarea tehnologiilor de producție și organizarea aprovizionării cu inputuri de calitate și la timp pentru practicarea unor sisteme intensive de cultură și obținerea de producții mari și de calitate;
 - aplicarea cercetării științifice în sectorul viticol privind tehnologiile de producție;
 - sprijinirea cercetării științifice în sectorul viticol pentru producerea de material săditor certificat, rezistent la boli și dăunători și elaborarea soluțiilor tehnologice moderne și eficiente;
 - organizarea producătorilor pentru a asigura obținerea unor cantități mari de struguri, omogene din punct de vedere sortimental și calitativ;
 - îmbunătățirea structurii vinurilor prin cultivarea viței de vie din soiuri de calitate superioară în conformitate cu standardele comunitare;
 - creșterea productivității muncii cu efecte pozitive asupra reducerii costurilor de producție;
 - reducerea costurilor de cultivare a viței de vie și de procesare a strugurilor prin creșterea randamentelor și reducerea consumurilor de factori de producție.

- Etapa procesare:
 - modernizarea echipamentelor și a tehnologiilor de procesare în unitățile de dimensiuni medii și mici;
 - încheierea de contracte între producători și procesatori pentru asigurarea cu materie primă în mod continuu a unităților de vinificație;
- Etapa comercializare:
 - proiectarea unui sistem organizat de comercializare a strugurilor prin înființarea unităților de colectare, depozitare și vânzare;
 - organizarea de cooperative de marketing, care să asigure distribuția în condiții optime a producției de struguri de la producători la consumatorii finali;
 - calitatea vinurilor este factorul esențial de diferențiere al producătorilor pe piață și obținerea unor prețuri competitive.

P. S. 6.2.1. „Sisteme și mecanisme privind organizarea, funcționarea și gestionarea pieței de produse agricole

Structura pieței agrare:

- **intrările** – reprezentate de producția autohtonă (exclusiv autoconsumul) importurile, rezervele naționale și ajutoarele externe;
- **piața propriu-zisă** - reprezentată de confruntarea ofertei cu cererea de consum;
- **ieșirile** - prezentate de consumul populației autohtone, materia primă pentru industriile prelucrătoare, disponibilitățile pentru export, rezervele naționale și obligațiile internaționale.

Factori de influență

- Producția agricolă autohtonă - care determină mărimea ofertei de produse agricole și alimentare pe piață și implicit posibilitatea satisfacerii cât mai depline a cererii de consum .
- Importurile de produse agricole și alimentare (în condițiile României importanța acestui factor poate fi diminuată datorită faptului că, cu excepția unor culturi care nu găsesc condiții favorabile în țara noastră ,celelalte produse agricole și agroalimentare pot fi asigurate - în situația asigurării în optim a factorilor ce contribuie la obținerea producției agricole autohtone.
- Nivelul veniturilor populației influențează dimensiunile pieței agrare prin intermediul cererii de produse.
- Mărimea prețurilor produselor agricole și agroalimentare care are influență asupra puterii de cumpărare a populației.
- **Funcțiile pieței agricole:**
 - - asigurarea populației cu produse agricole și agroalimentare
 - - asigurarea unor rezerve naționale
 - - asigurarea disponibilităților pentru export

Locul și rolul producătorilor, procesatorilor, comercianților și consumatorilor pe piața produselor agricole:

- producătorul agricol și relațiile din cadrul filierei;

- agentul economic intermediar și funcțiile sale în cadrul pieței agroalimentare din România;
- procesatorul și rolul acestuia în cadrul filierei agroalimentare;
- comercializarea, ca etapă finală în cadrul filierei agroalimentare;
- rolul consumatorului în cadrul filierei și pieței agroalimentare;
- politica de filieră și consecințele sale asupra sectorului de producție.
-

Sisteme și mecanisme utilizate pentru perfecționarea activităților de organizare, funcționare și gestionare a pieței produselor agricole

Au fost elaborate măsuri de natură să conducă la îmbunătățirea activităților privind organizarea, funcționarea și gestionarea pieței produselor agricole, dintre care amintim:

- creșterea producției totale de cereale boabe care să satisfacă necesarul nevoilor de consum intern și crearea unor disponibilități pentru export.
- modul de organizare al pieței cerealelor pentru boabe trebuie să îndeplinească rolul de regulator al raportului dintre cerere și ofertă, acționând direct asupra formării prețurilor pe piață.
- este necesară apariția de agenți economici organizați ca societăți civile profesionale cu rolul de a cumpăra, vinde și a stoca cerealele, contribuind astfel la îmbunătățirea structurilor de la producție la distribuție.
- trebuie crescut gradul de integrare a gospodăriilor țărănești, a grupurilor de producători și a procesatorilor locali de materii prime agricole în filierele agroalimentare prin politici de susținere
- trebuie realizată o modernizare și diversificare a piețelor de desfacere a produselor agricole, prin dezvoltarea și realizarea politicilor comerciale.
- trebuie dezvoltate formele asociative, entitățile de tip cooperatist pentru servicii, precum și constituirea grupurilor de producători, în vederea soluționării problemelor legate de desfacerea, respectiv aprovizionarea cu factori de producție.
- formarea structurilor de producție ar trebui să se bazeze pe cerințele consumatorilor interni, al industriilor de prelucrare pentru a asigura o stabilitate a ofertei de la un an la altul, iar calitatea produselor agricole și cea a produselor prelucrate să fie satisfăcătoare.

p. s. 6.2.2 “Realizarea unui sistem pentru elaborarea planului de afaceri, de producție, a strategiilor, studiilor de fezabilitate și a altor analize utile în procesul decizional al producției agricole vegetale”

PROGRAMUL PRODUCTIEI VEGETALE

- Instrument util aflat la dispoziția managerilor:
 - Se întocmește pe perioade scurte de timp (an);
- Fundamentare: posibilități de obținere și de creștere a producției vegetale;
- Premise: Informații referitoare la cunoașterea cererii față de produsele vegetale ce urmează a se obține la sistemul de relații cu beneficiarul, cu furnizorii de factori de producție, cu concurenții potențiali.
- Rezultatul: decizii (bune) privind culturile care urmează a se obține. Permite implementarea strategiei (dacă a fost dezvoltată), prilej cu care pot fi

modificate obiectivele strategice de producție adoptate anterior și formularea unora noi, astfel încât acestea să fie adaptate situațiilor din mediul economic; Estimarea sub aspect cantitativ și calitativ a resurselor de producție de care dispune exploatarea în perioada curentă (ulterioară elaborării programului de producție).

- Resurse: Suprafața de teren; Disponibilități de forță de muncă estimate; Nivelul înzestrării tehnice; Asolamentul și rotația culturilor; Tehnologiile de producție utilizate în cultura plantelor, soiurile de plante;
- Informații referitoare la diagnosticul activității exploatarei vegetale:
- Scop: Satisfacerea cererii populației și sau a nevoilor proprii ale exploatarei (în cazul celei familiale).

PLANUL DE AFACERI

- Răspunde funcției de previziune a managementului
- Instrument cu ajutorul căruia managerul prestabilește, în final, rezultatele acțiunii demarate
- Document în care se fac cunoscute resursele existente și perspectivele de dezvoltare ale exploatarei (conceperea a noi proiecte, investiții etc.)
- Soluție optimă pentru luarea deciziilor de către manager, în ceea ce privește menținerea nivelului activității unității în termeni cel puțin mai buni decât înainte, dacă nu asemănători (pentru exploatarea deja existente)
- Premisă în vedere: funcționalității exploatarei, desfășurării activității în condiții de eficiență economică, realizării legăturii între incertitudine și realitate.
- Situații: obținere de credit bancar; finanțare prin programe speciale; privatizare; restructurare; divizare; investiții; cunoașterea situației exploatarei la un moment.
- Elemente necesare: prezentarea exploatarei; structura organizatorică și managerială; diagnosticul economico-financiar
- Finalitate: bugetul de venituri și cheltuieli; fluxul de numerar (cash-flow) și actualizarea acestuia, inclusiv calcularea ratei interne de rentabilitate (RIR).

STRATEGIA

- Răspunde funcției de previziune a managementului
- Instrument cu ajutorul căruia managerul prestabilește, în final, rezultatele acțiunii demarate
- Document în care se fac cunoscute resursele existente și perspectivele de dezvoltare ale exploatarei (conceperea a noi proiecte, investiții etc.)
- Soluție optimă pentru luarea deciziilor de către manager, în ceea ce privește menținerea nivelului activității unității în termeni cel puțin mai buni decât înainte, dacă nu asemănători (pentru exploatarea deja existente)
- Premisă în vedere: funcționalității exploatarei, desfășurării activității în condiții de eficiență economică, realizării legăturii între incertitudine și realitate.
- Situații: obținere de credit bancar; finanțare prin programe speciale; privatizare; restructurare; divizare; investiții; cunoașterea situației exploatarei la un moment.
- Elemente necesare: prezentarea exploatarei; structura organizatorică și managerială; diagnosticul economico-financiar
- Finalitate: bugetul de venituri și cheltuieli; fluxul de numerar (cash-flow) și actualizarea acestuia, inclusiv calcularea ratei interne de rentabilitate (RIR).

STUDIU DE FEZABILITATE

- Instrument foarte util aflat la îndemâna întreprinzătorului, ajutându-l să fundamenteze afacerea și să facă predicții asupra viabilității economice a acesteia. Prin urmare: poate să vizeze demararea unei afaceri; restructurarea unei exploatații din punct de vedere tehnologic ca și din punct de vedere al producției, cum ar fi diversificarea liniilor de activitate (introducerea unor noi culturi); specializarea exploatației.
- Are o arie de cuprindere mult mai mare decât un plan de afaceri, cu toate că anumiți indicatori se regăsesc în ambele documente
- Motivele întocmirii studiului de fezabilitate: scoate în evidență aspecte valoroase ale proiectului și evidențiază alternative; limitează numărul alternativelor; identifică noi oportunități pe parcursul studiului; motivează acțiunea de a abandona proiectul; asigură informații corecte pentru luarea deciziilor; ajută la creșterea investițiilor în companie; produce documentație care demonstrează că proiectul a fost investigat în amănunt.

P.S. 6.2.3. – “Fundamentarea tehnico - economică a tehnologiilor de producție, determinarea costurilor, estimarea prețurilor de valorificare și a gradului de rentabilitate la produsele agricole vegetale și animale”

Productia vegetala:

Din prezentarea principalilor indicatori tehnico-economici ai grupei vegetale “Cereale” la culturile ce s-au înființat în toamna anului 2007 și la alte culturi vegetale – recoltă 2008 se concluzionează:

-estimarea costurilor de producție și de piață este superioară față de cea estimată pentru recolta 2006/2007 (ex: pentru grâu 542,2 lei/to și 630 lei/to față de 490 lei/to și 550 lei/to; orz 467,5 lei/to și 555 lei/to față de 400 lei/to și 480 lei/to, etc.) influențate de nerealizările nivelelor de producție a secetei precum și de tendința creșterii prețurilor la bursele de cereale, iar pentru alte culturi vegetale - recoltă 2008 se estimează o creștere a costului de producție cu 5 – 10% față de recolta anului trecut.

-estimarea veniturilor pentru produsele cerealiere (impozabile cât și nete plus contravaloarea subvențiilor) a dus la creșterea acestora cu peste 15% în anul 2008 comparativ cu cele aferente recoltei 2006/2007.

-rata rentabilității calculată pentru venitul impozabil cât și cel net se încadrează între 1,7% și 39,8% ,variind în funcție de sistemul și nivelul de producție, al cheltuielilor efectuate cât și a veniturilor estimate;

-acordarea de subvenții de către Ministerul Agriculturii (circa 420 milioane euro) pentru sprijinirea înființării culturilor de toamnă (subvenționarea motorinei și/ sau biodiselului pentru lucrările agricole, semințe și/ sau pesticide și/ sau îngrășăminte).Banii se vor da sub formă de cupoane a câte 500lei/ha pentru cultura de grâu, 400 lei/ ha pentru cultura de rapiță și 450 lei/ ha pentru alte culturi.

Calculul marjei brute standard pentru produsele vegetale

Marja brută are un rol deosebit în stabilirea prețului minim pe piața liberă a produselor agricole deoarece prețul de vânzare minim al produsului trebuie să fie superior costului direct al produsului.

Pentru produsele vegetale fișa de calcul a marjei brute standard-unitară cuprinde delimitarea zonei geografice, sistemul și potențialul mediu de producție la unitatea de suprafață (ha).

Indicatorii tehnico-economici folosiți se regăsesc în modelul fișei-cadru valabilă pentru fiecare produs luat în studiu.

Astfel, avem producția și valorile produsului brut, a subvențiilor și a cheltuielilor variabile specifice culturii, cu desfacere pe elemente componente.

Prin diferența dintre valoarea produsului brut și a cheltuielilor variabile stabilite în fișa culturii obținem valoarea marjei brute standard-unitare pe hectar în lei RON și Euro.

Sunt făcute și estimări privind variația marjei brute în funcție de diferite ipoteze de producție medie la hectar precum și informații privind aportul de ore muncă pe hectar și tonă de produs.

Valorile M.B.S.-Unitare pentru producțiile medii luate în calcul la principalele produse vegetale, se regăsesc (în kg și Euro) cuprinse în centralizatorul prezentat în studiu.

. Producție animală

Ca și în producția vegetală fundamentarea tehnico-economică privind costul de producție și prețul de valorificare precum și calculul marjei brute la principalele produse animaliere se regăsesc în etapele 2,3,4 și 6. Etapele 8 și 10 urmând a fi derulate în următorii doi ani.

În determinarea costurilor de producție la principalele produse animaliere se pornește de la mărimea și structura alocărilor directe de resurse materiale și umane necesare bunei desfășurări a proceselor de producție.

Tehnologia pentru fiecare specie, categorie de vârstă, sistem de creștere, și exploatare cuprind următoarele elemente:

- nivelul producției medii și respectiv al sporului mediu zilnic;
- durata de creștere și exploatare, în funcție de specie și de produs;
- greutatea inițială și respectiv cea finală a animalelor supuse îngrășării;
- structura cantitativă și calitativă a rațiilor furajere corespunzătoare fiecărei specii, categorii de vârstă, destinație și nivel de producție;
- consumul de carburanți și energie electrică;
- necesarul de medicamente și material sanitar veterinar;
- necesarul de forță de muncă aferent activităților procesului de producție;
- mărimea și structura producției principale și a producției secundare obținute pentru care urmează să se determine indicatorii de eficiență

Materializarea tehnologiilor de creștere a animalelor se realizează în fișele tehnologice care reprezintă niște documente tehnico-economice obligatoriu de întocmit pentru fiecare categorie de animale.

Indicatorii cei mai utilizați în aprecierea eficienței economice a tehnologiilor de creștere a animalelor sunt: producția medie pe animal furajat, costul pe animal și pe unitatea de produs, cheltuielile cu furajele pe zi, pe animal și pe unitatea de produs, consumul de energie pe animal sau pe loc, consumul ore-om pe unitatea de produs, profitul pe animal.

În determinarea costurilor de producție la principalele produse animaliere se pornește de la mărimea și structura alocărilor directe de resurse materiale și umane necesare bunei desfășurări a proceselor de producție. Astfel în structura costului de producție ponderea cea mai mare o reprezintă cheltuielile cu furaje de

peste 60% exceptând laptele de capră și de oaie unde ponderile sunt cuprinse între 48-52%.

Calcululele economice scot în evidență costul produsului și profitul la care un agent economic poate ajunge în cazul desfășurării unui ciclu complet de producție. După ce din cheltuielile totale s-au recuperat o parte din cheltuielile cu producția secundară a rezultat costul de producție cost ce diferă de la un nivel de producție la altul. Cu cât producția este mai mare, cheltuiala pe cap de animal este mai mare iar costul pe unitatea de produs este mai mic: de exemplu la laptele de vacă pentru o producție de 6000 l/cap se cheltuiesc 4436 lei/cap, iar pentru 5000 l se cheltuiesc 4243 lei /cap. Pe litru de lapte cheltuiala este mai mică cu 13% la 6000 l față de 5000 l Analizând datele din urmatorul tabel se poate observa o creștere a cheltuielilor inputurilor cu 5-7% în anul 2008 față de 2007. Pentru estimarea prețului s-a avut în vedere obținerea unei rate a venitului de cel puțin 10%.

DIRECTOR

Nicolae HRISTEA